

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Socialvårdsbyrån, S2

Beslutande
Minister

Annette Holmberg-Jansson

Föredragande
Specialsakkunnig

Tove Nylund

Justerat
Omedelbart

Nr 61

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om indexjustering åren 2024–2027 av vissa förmåner och belopp som är bundna vid folkpensionsindex och levnadskostnadsindex och lagar som har samband med den samt till lag om ändring av 7 § i barnbidragslagen.

ÅLR 2023/7344

88 S2

Beslut

Landskapsregeringen har den 15.9.2023 mottagit en begäran om utlåtande från social- och hälsovårdsministeriet om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om indexjustering åren 2024–2027 av vissa förmåner och belopp som är bundna vid folkpensionsindex och levnadskostnadsindex och lagar som har samband med den samt till lag om ändring av 7 § i barnbidragslagen. Utlåtandet ska vara social- och hälsovårdsministeriet tillhanda den 24.9.2023.

Landskapsregeringen beslöt lämna följande utlåtande:

Det svenskspråkiga material som skickats för utlåtande omfattar endast en sammanfattning av propositionens huvudsakliga innehåll samt föreslagen lagtext, varför landskapsregeringen inte beretts möjlighet till ett fullödigt utlåtande.

Lagstiftningsbehörigheten

Enligt 18 § 13 punkten i självstyrelselagen (1991:71) för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet beträffande socialvård; de lagar som berörs i denna regeringsproposition är lag (FFS 938/2014) om allmänt bostadsbidrag, tillämplig genom landskapslag (2015:4) om tillämpning av allmänt bostadsbidrag på Åland samt barnbidragslag (FFS 796/1992) tillämplig genom landskapslag (1994:48) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen. Vad gäller hemvårdsstöd tillämpas landskapslag (2015:68) om hemvårdsstöd.

Lag (FFS 571/2007) om bostadsbidrag för pensionstagare är riksbehörighet och bestämmelser inom de rättsområden som ligger under rikets lagstiftningsbehörighet blir direkt tillämpliga på Åland; huruvida detta beaktats i propositionen är inte känt.

Språkbestämmelser

Enligt 36 § i självstyrelselagen är ämbetspråket vid landskapsregeringen svenska, liksom skriftväxlingsspråket mellan landskapet och statens myndigheter, enligt 38 §. I regeringspropositionen saknas nulägesbeskrivning, målsättning, konsekvensbedömning av förslagen, alternativa handlingsvägar med flera kapitel i sin helhet, vilket inte gör det möjligt för landskapsregeringen att bilda sig en helhetsuppfattning av förslaget. Landskapsregeringen anser att riket till denna del inte uppfyller de skyldigheter som följer av 38 § i självstyrelselagen.

Konsekvenser

Ur sammanfattningen av regeringspropositionen framgår att bl a beloppen enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare inte ska justeras åren 2024-2027 på det sätt som anges i lagen om folkpensionsindex eller enligt förändringarna i levnadskostnadsindex. Lagen om bostadsbidrag för pensionstagare är av riksbehörighet och ändringarna träder således i kraft samtidigt på Åland som i riket. De föreslagna förändringarna torde försämra den ekonomiska situationen för pensionstagare som erhåller bostadsbidrag och kan leda till ett utökat behov av utkomststöd, som på Åland handhas av kommunerna. Konsekvensen kan bli en kostnadsförskjutning, från riket till de åländska kommunerna.

Beträffande tidtabellen för de föreslagna ändringarnas ikraftträdande konstaterar landskapsregeringen den snäva tidtabellen. Tiden från behandlingen under riksdagens höstsession tills att lagändringarna träder i kraft på Åland är mycket kort och det är därför de facto inte möjligt för lagtinget att nyttja sin lagstiftningsbehörighet inom ramen för åländsk behörighet.
